

4. Egy máshoz társított képek és versek

Miként említettem, a (2) / 'Kp ← Vb' típusjelű komplex kommunikátumokhoz általam hozzárendelt szekunder szövegek fő funkciója az volt, hogy a magyar irodalom történetébe ágyazzák a verbális (főként bibliai) szövegek által ihletett képeket, melyeket olykor hallgatói képleírásokkal is kontextualizáltam. Ám hozzárendelésükkel egyszerűen egy újabb altípust is bemutatottam. Éspedig az egymáshoz társított képek és versek (3) / 'Kp + Vb' jelű típusát (lásd a *Bevezetés*ben az 1. táblázat kilencedik sorát), melynek jellemzői a következők (PETŐFI: 2001. 64-65):

Adva van egy képek (egy képvehikulum), valamint verbális vehikulumok egy tetszőleges halmaza. Egy komplex vehikulum létrehozója mindkettőt interpretálja, és egy olyan ['Kp + Vb' típusú] képi-verbális vehikulumot hoz létre, amelynek verbális összetevőjét a verbális vehikulumok halmazából a kiindulásul adott kép (képvehikulum) alapján választja ki, és azt a kiindulásul adott képpel (képvehikulummal) attól elválasztható módon kapcsolja össze. Minthogy a két komponens egymástól elválasztható, azok befogadása vagy közel egyidejűleg vagy egymástól függetlenül történhet.

A (3) / 'Kp + Vb' típusjelű komplex kommunikátumok osztályozásának alapja analóg lehetne a (2) / 'Kp ← Vb' típusjelűével (vö. a 3. alatt). Klasszifikációjára azonban nemcsak kvantitatív, hanem kvalitatív okok miatt sem vállalkozom. Tartok tőle ugyanis, hogy az így inkább a saját relevanciamotivációimat juttatná kifejezésre, mint az altípus belső struktúráját.

Jegyzetek

1. Lásd az 1. és a 4. fejezetben.
2. Lásd a 2. fejezetben.
3. Lásd a 3. fejezetben.
4. Lásd az 5. fejezetben.
5. Együttműködéséért külön is szeretnék köszönetet mondani Eördögh Sára, Gyalai Katalin, Horváth Ilona, Kopasz Éva, Rostás Boglárka, Sólyomvári Noémi és Torma Edit másodéves hallgatóknak.
6. Az illusztráció felidézheti például A. Dürer *Ádám és Éva* című művét 1504-ből, stb.
7. A verbális szövegváltozatokat (nem csupán a bibliaiakat) érdemes és tanulságos lenne diakrón nyelvészeti eszközökkel is megközelíteni, ez azonban már túlságosan megterhelné a jelen fejezet anyagát. Egybevetésekre, egyezéseik és eltéréseik explicit megfogalmazására külön dolgozatban szeretnék visszatérni.
8. Az úgynevezett diszkurzív képekkel részletesebben a 7. fejezetben foglalkozom.
9. Ezzel szemben például Dürer *Lót és lányai* című műve az első, az 1.3.1. alatti epizódhoz kapcsolódik.
10. Veronese *Izsák feláldozása* című festményén (1575 körül) például az angyal valósággal kicsavarja Ábrahám kezéből a kést.
11. Kass János Mózes-sorozatának és Madách Imre drámájának korrespondenciáival külön tanulmányban foglalkozom részletesen.

6. Egy jubileumi kiadvány margójára. Kass János: Ötven év képen és írásban

12. Mantegna *Szt. Sebestyén vértanúsága* című művén (1455.) például az antik oszlophoz kötözött szent a kereszténység győzelmét juttatja kifejezésre a pogányság fölött, G. A. Bazzi *Szt. Sebestyén* című olajképét (1525.) viszont inkább a daliás ifjú test bemutatása dominálja.
13. Legendáját 1297 és 1299 között festi meg Giotto di Bondone huszonnyolc jelenetből álló freskóciklusában (az assisi Szent Ferenc-bazilika felsőtemplomában).
14. Velük szemben például Kondor Béla *Szent Ferenc prédikál a madaraknak* című grafikája (1967.) kissé ironikusan tolmácsolja a témát.